

Kỹ thuật trồng cây địa hoàng

Theo "Kỹ thuật trồng một số cây dược liệu - Nhà xuất bản lao động", Cây địa hoàng còn có tên gọi là cây sinh địa, cây địa hoàng hoài.

Là loại cây thân cỏ, sống nhiều năm, toàn thân cây có lông trắng, mềm. Thuộc cây rễ củ, mỗi cây có 5 - 7 củ, củ có cuống dài, vỏ củ màu đỏ nhạt. Cây cao 20 - 30cm. Lá thường mọc tụm ở các đốt thân dưới gốc cây. Lá hình trứng lộn ngược hình bầu dục dài, đuôi lá tù, mép lá có răng cưa không đều nhau, lá có nhiều nếp nhăn, lá dưới gốc dài hẹp.

1. Tác dụng dược lý của cây địa hoàng

- Tác dụng kháng viêm: Nước sắc Địa hoàng có tác dụng kháng viêm. Đối với chuột cống thực nghiệm gây viêm bằng Formalin vùng chân đùi, thuốc làm giảm viêm rõ (Trung Dược Học).

- Tác dụng đối với đường huyết: Địa hoàng làm hạ đường huyết. Có báo cáo cho rằng Địa hoàng làm tăng cao đường huyết nơi chuột cống hoặc không ảnh hưởng đến đường huyết bình thường nơi thỏ (Trung Dược Học).

- Nước sắc Địa hoàng có tác dụng cường tim, hạ áp, cầm máu, bảo vệ gan, lợi tiểu, chống chất phóng xạ, chống nấm (Trung Dược Học).

- Đối với hệ miễn dịch: Nước sắc Địa hoàng có tác dụng ức chế miễn dịch kiểu Corticoid nhưng không làm ức chế hoặc teo vỏ tuyến thượng thận. Thực nghiệm cho thấy Sinh địa, Thục địa đều có thể làm giảm tác dụng ức chế chức năng vỏ tuyến thượng thận của Corticoid.

- Giống: dùng củ có đường kính từ 1-1,5cm để làm giống.

2. Thời vụ trồng có hai thời vụ trồng địa hoàng:

- Địa hoàng xuân trồng vào đầu tháng 4, địa hoàng muộn thì trồng vào cuối tháng 5 đến đầu tháng 6.

- Chọn đất: Sinh địa ưa trồng nơi đất tơi xốp, sâu, nhiều mùn. Trước khi cày đất, mỗi mẫu cần phải bón 3.000 - 5.000kg phân bón lót sau đó cày sâu trên 33cm. Luống mặt bằng rộng 1,2 - 1,3m, dài 10 - 12m là vừa.

- Mặt luống rộng nên san hơi nghiêng, cho đưa nước vào hơi cao, hai đầu chênh lệch nhau độ 7cm. Trồng cây theo khoảng cách 40x40cm, trồng xong cứ cách hai hàng cây đánh một rãnh, đất ở rãnh trải lên mặt luống (rạch), trồng sinh địa luống cao, rãnh sâu ruộng khó bị úng

- Đánh những rãnh theo dọc luống, sâu từ 3 - 5 cm đặt giống theo khoảng cách đã định sẵn vào rạch, dùng cuốc hốt nhẹ đất hai bên rạch phủ lấp giống, tạo thành những rãnh mới sau này khi cần tưới nước thì tưới nước thẳng vào rạch.

- Sau khi cây mọc đều thì bắt đầu làm cỏ vun xới 1 - 2 lần. Về sau nếu có cỏ thì lấy tay nhổ, xới đất sâu 1,5 - 3cm là vừa. Củ địa hoàng mọc xuyên vào đất tạo thành một góc 45o nếu xới đất sâu độ 3cm thì rễ không bị tổn thương. Do đó nên vun xới cho địa hoàng, nhưng là xới nông.

- Lúc vun xới cần kết hợp tỉa cây, ngắt hoa. Sau khi cây đã mọc xong, lúc cây đã có đường kính tán lá từ 10 -13cm, thì tỉa cây, để lại những cây khỏe tốt, nhổ bỏ cây yếu xấu lúc ta cần phải dùng dao con hay kéo mà cắt bỏ hết phần thân cây trên mặt đất, không nên dùng tay nhổ, lúc nhổ dễ làm cho cây bên cạnh bị long gốc và chết. Không nên để quá muộn mới tỉa, ảnh hưởng tới sinh trưởng của những cây khỏe, đến năng suất củ. Ngoài ra, lúc thấy cây có nụ hoa, lập tức ngắt bỏ đi để tập trung dinh dưỡng cung cấp cho cây và củ.

- Địa hoàng ưa nước. Sau khi trong 3-4 ngày/lần, về sau lúc nào thấy mặt đất khô thì lại tưới. Thời kỳ đầu cây mọc tương đối nhanh nên cần nhiều nước; thời kỳ sau củ phát triển mạnh hơn, cũng cần đủ nước, nhưng lượng nước không nên quá nhiều.

- Bón phân: Có thể dùng phân khô hoặc phân khô hòa loãng trong nước. Cây địa hoàng cần nhiều phân, nhất là phải bón đủ phân lót. Trước khi cày đất, phân lót nên bón vãi trên mặt đất, sau đó cày lẫn vào đất, mỗi mẫu bón độ 5.000kg (phân chuồng và phân rác), bón theo hốc. Khi cây đã mọc cao ≥ 33 cm, nên bón phân pha loãng trong nước.

- Địa hoàng vụ sớm bắt đầu thu hoạch vào đầu tháng 10, thu hoạch muộn thì vào cuối tháng 10 đến đầu tháng 1.

- Lúc thu hoạch trước hết cần cắt bỏ hết lá, thân cây từ đầu luống cuốc một rạch sâu 33cm gạt đất sang một bên lại tiếp tục lấy đất đào củ.